

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

TILDELINGSBREV

TIL

UTDANNINGSDIREKTORATET

FOR

BUDSJETTÅRET 2019

1.	Innledning.....	3
2.	Direktoratets mål, prioriteringer og særskilte aktiviteter i 2019	4
3.	Tildeling av midler	9
4.	Økonomiforvaltning og føringer	20
5.	Økonomiske og administrative fullmakter	21
6.	Rapportering.....	22
7.	Styring, kommunikasjon og samarbeid	26
	Vedlegg 1 Rapporteringsfrister i 2019	27
	Vedlegg 2 Innspill til budsjettarbeid	28

1. Innledning

Kunnskapsdepartementet viser til Innst. 12 S (2018–2019) og Prop. 1 S (2018–2019) for Kunnskapsdepartementet. I tildelingsbrevet formidles Stortingets budsjettvedtak, økonomiske rammer og en nærmere beskrivelse av vår styring av direktoratet i 2019. Tildelingsbrevet gir en overordnet, men ikke uttømmende oversikt over hva Utdanningsdirektoratet skal prioritere og utføre for gjeldende år.¹

Regjeringen har store ambisjoner for Norge som kunnskapsnasjon. Kunnskap er nøkkelen til å gi hver enkelt mulighet til å skape seg et godt liv, og til å møte utfordringene samfunnet vårt står overfor i årene som kommer. Kunnskapsdepartementet har fastsatt følgende visjon:

- Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge.

Visjonen danner grunnlaget for tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv.
- Alle har den kompetansen som de selv og samfunnet trenger.
- Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet.

Målene ligger til grunn for kunnskapspolitikken. Virksomhetene spiller en viktig rolle for å realisere visjonen og nå målene. Det fordrer også godt samspill mellom virksomhetene og at alle bidrar til hverandres måloppnåelse. Virksomheten må derfor gjøre seg kjent med det samlede målbildet med visjon, overordnede mål og mål for politikkområdene slik det er presentert i hovedinnledningen i Prop. 1 S (2018–2019).

Sektormål for barnehagen er:

- Alle har et godt og inkluderende leke- og læringsmiljø
- Barn som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
- De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- Alle har god tilgang til relevante tilbud av høy kvalitet

Sektormål for grunnskolen er:

- Alle har et godt og inkluderende læringsmiljø
- Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
- De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- Alle lykkes i opplæringen og utdanningen

Det overordnede målbildet for barnehagen og grunnskolen, jf. ovenfor, skal danne grunnlag for prioritering av faglige mål og temaområder, og for utvikling av nye tiltak og virkemidler.

Norge har, med bakgrunn i urfolks særlige rettigheter, en særlig forpliktelse til å ivareta samiske barns og foreldres interesser. Direktoratet skal, i samarbeid med departementet, følge opp disse forpliktelsene for barnehage og grunnskole.

¹ Tildelingsbrevet gjelder også virksomheter direktoratet er delegert styringen av, og oppdrag og videre tildeling forutsettes basert på tildelingsbrevet.

2. Direktoratets mål, prioriteringer og særskilte aktiviteter i 2019

I dette kapitlet gir vi mål for direktoratets virksomhet, prioriteringer, styringsparametere og særskilte aktiviteter ² for 2019. Direktoratets faste oppdrag er beskrevet i virksomhets- og økonomi instruksjonen gjeldende fra 01.01.2019. I tillegg skal direktoratet videreføre pågående oppdrag og følge opp gjeldende utviklingsstrategier og handlingsplaner, og bidra inn i arbeidet med stortingsmelding om tidlig innsats og inkluderende fellesskap. Det vil komme tilleggsoppdrag gjennom året.

Mål 1 for direktoratet: Barnehageeiere, skoleeiere og barnehagemyndigheter ivaretar barn og unges utvikling, læring og trivsel i barnehager, skoler og lærebedrifter

Prioriteringer

Direktoratet skal arbeide for et trygt og godt leke- og læringsmiljø og for at pedagogiske tilbud og opplæring er inkluderende og tilpasset barns og unges behov. Direktoratet skal støtte god bruk av rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Direktoratet skal utvikle nye læreplaner i tråd med mål for fagfornyelsen, sørge for god sammenheng med overordnet del i læreplanverket, og tilrettelegge for god innføring av nytt læreplanverk. Direktoratet skal videre følge opp arbeidet med ny tilbudsstruktur for fag- og yrkesopplæringen, og bidra til å utvikle forsøk med modulstrukturert opplæring i utvalgte lærefag. Direktoratet skal samarbeide med andre velferdsdirektorater om innsats rettet mot utsatte barn og unge.

Styringsinformasjon og styringsparametere:

- Informasjon om måloppnåelse og framdrift for prioriteringene under målet
- Gjennomføring i videregående opplæring
- Utvikling i elevenes grunnleggende ferdigheter og faglige kompetanse
- Utvikling i læringsmiljø

Særskilte aktiviteter

Direktoratet skal:

- Høsten 2019 forberede en vurdering av alle kompetansetiltakene som nå gjennomføres for å bygge gode barnehage- og skolemiljøer uten mobbing, herunder vurdere mobbeprogrammenes plass i kompetansearbeidet. Arbeidet skal ses i sammenheng med alle tiltakene som nå gjennomføres knyttet til arbeidet med læringsmiljø og mobbing.
- Følge opp stortingets innstilling 317 S (2017-2018) vedtak II, hvor Stortinget ber regjeringen sette i gang en ekstern evaluering av forholdet mellom intensjonene og prinsippene for skolestart for seksåringer, slik de ble uttrykt i Reform 97, sammenliknet med dagens situasjon for seksåringene i skolen. Oppdraget skal bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget om de minste barna i skolen. Oppdraget utføres i dialog med departementet og må ta utgangspunkt i at Udir utarbeider et forslag til ulike måter å besvare problemstillingene på, inkludert vurdering av kostnad.
- I samarbeid med fylkeskommunene følge opp bevilgning til faget yrkesfaglig fordypning. Blant annet skal direktoratet sikre et tett og systematisk samarbeid mellom skolene og bedrifter slik at alle elever i yrkesfaglige løp får tilbud om praksisplass.

² Særskilte aktiviteter er nye oppdrag av året.

- Delta i og bidra til samarbeidet på direktoratsnivå om oppfølging av regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet koordinerer samarbeidet. I 2019 skal arbeidet med en nasjonal kompetansestrategi mot vold og overgrep særlig prioriteres.
- Bidra til oppfølging av Kunnskapsdepartementets tiltak i den kommende strategien for barns sosiale mobilitet som Barne-, familie og likestillingsdepartementet har hovedansvaret for å utarbeide.

I regjeringens inkluderingsdugnad er et av innsatsområdene å styrke muligheten for opplæring for at flere skal bli kvalifisert inn i arbeid:

1. Det legges opp til et styrket samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet om dette i 2019. Utdanningsdirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet skal finne fram til nye samarbeidsstrukturer for tilrettelagt fag- og yrkesopplæring for voksne, med utgangspunkt i eksisterende modeller for opplæring. Arbeidet må sees i sammenheng med forsøkene med moduler i utvalgte lærefag for voksne og innføringen av nytt opplæringstiltak i NAV.
2. Utdanningsdirektoratet og Kompetanse Norge skal sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet og Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet legge til rette for økt deltakelse i modulforsøkene på grunnskolenivå og videregående nivå. Kompetanse Norge skal ta ansvar for å koordinere arbeidet. Forsøkene skal gi et samordnet tilbud på tvers av sektorene ved at modulene skal kunne benyttes av deltakere i voksenopplæringen, i ordningene under introduksjonsloven, og av deltakere i opplæringstiltak i regi av Arbeids- og velferdsetaten. En samordning av opplæringstilbud for voksne skal hindre parallelle og/eller overlappende tilbud, og sørge for fleksibel opplæring tilrettelagt for voksne i ulike livssituasjoner.

Mål 2 for direktoratet:	Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov
--------------------------------	---

Prioriteringer

Direktoratet skal arbeide for å implementere desentralisert ordning for kompetanseutvikling i grunnopplæringen og regional kompetanseutviklingsmodell for barnehagesektoren. Fra 2019 vil den desentraliserte ordningen også gjelde fylkeskommunene. I samarbeid med departementet skal direktoratet se på hvordan de to ordningene kan samordnes. Direktoratet skal delta i og bidra til å styrke samarbeidet mellom barnehageeiere, skoleeiere, fylkesmennene og kompetansetilbydere i universitets- og høyskolesektoren. Direktoratet skal videreutvikle lærerspesialistordningen, oppfølgingsordningen med veilederkorps og fremme veiledningsaktiviteter i forbindelse med tilsyn. Direktoratet skal tilrettelegge for at barnehageeiere og skoleeiere oppfyller hhv. skjerpede kompetansekrav og nye normer for sektorene innen satte frister. Direktoratet skal også følge opp Yrkesfaglærerløftet.

Styringsinformasjon og styringsparametere:

- Informasjon om måloppnåelse og framdrift for prioriteringene under målet.
- Kvalitet og deltakelse i videreutdanningene i begge sektorene
- Kvalitet og deltakelse i etterutdanningstiltak i begge sektorene
- Andel med relevant utdanning i barnehagene

- Andel av lærerne i norsk, engelsk, matematikk, norsk tegnspråk eller samisk i grunnskolen som oppfyller kravet om å ha relevant kompetanse i undervisningsfaget

Særskilte aktiviteter

Direktoratet skal:

- Vurdere fleksible løsninger for å kvalifisere ansatte i skolen som er ukvalifisert og tiltak for å kvalifisere flere lærere til å undervise i grunnskolens 1.-4. trinn, jf. oppdragsbrev 06-18.
- Direktoratet skal også vurdere å styrke ordningene for lærere som ikke har fått stipend- eller vikarordning eller ikke er ansatt i skolen, slik at de kan få videreutdanning innenfor Kompetanse for kvalitet.
- Innhente informasjon om avtaler for tilsetting av skoleleder/rektor i tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 883 (2017-2018).
- Etablere og implementere en ny desentralisert ordning for etterutdanning på yrkesfag. Målgruppen skal være lærere som underviser i yrkesfag, instruktører i bedrift og prøvenemnder. Etterutdanningstilbudene skal utvikles i samarbeid mellom skoleeier og aktuelle tilbydere (som bedrifter, fagskoler og universitets- og høyskolesektoren).
- Sørge for at etter- og videreutdanningen bidrar til å implementere fagfornyelsen på en god måte.

<p>Mål 3 for direktoratet: Barnehageeiere, skoleeiere og barnehagemyndigheter forstår, formidler og etterlever regelverket</p>

Prioriteringer

Direktoratet skal bidra til at fylkesmennene praktiserer regelverket for skolemiljø og håndhevingsordningen på lik måte over hele landet. Direktoratet skal videre bidra til at det nye kravet i opplæringsloven § 1-4 (intensiv opplæring), bli oppfylt i tråd med intensjonen, jf. Prop. 52 L (2017-2018). Direktoratet skal fortsette å arbeide for bedre kompetanse til å føre tilsyn hos barnehagemyndigheten og gi veiledning for bedre etterlevelse av regelverket.

Styringsinformasjon og styringsparametere:

- Informasjon om måloppnåelse og framdrift for prioriteringene under målet
- Avdekkede brudd på regelverket hos barnehagemyndighet og skoleeier
- Antall og utfall i saker knyttet til psykososialt miljø som fylkesmannen behandler etter reglene i kap. 9 A

Særskilte aktiviteter

Direktoratet skal:

- Innhente relevant kunnskapsgrunnlag om hvordan regelverket for krav til stedlig leder i barnehager praktiseres i barnehagesektoren, jf. anmodningsvedtak nr. 801 (2017-2018).
- I dialog med departementet følge opp anmodningsvedtak nr. 803 (2017-2018): *"Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre forventningene til innkalling av vikarer i kommunale barnehager og at alle relevante kostnader til vikarbruk tas med i regnskapet til kommunene"*.

- Sammen med departementet komme frem til rapporteringsrutiner for saker knyttet til håndhevningsordningen (jf. oppl. § 9 A-6).
- Bidra i departementets arbeid med regelverket for etablering og finansiering av private barnehager, bruk av offentlige tilskudd, foreldrebetaling og tilsynssystemet, bl.a. ved å utarbeide høringsnotat.

Mål 4 for direktoratet: Barnehageeiere og skoleeiere arbeider kunnskapsbasert i utviklingen av sine barnehager og skoler og overfor lærebedrifter

Prioriteringer

Direktoratet skal i dialog med departementet bidra til å utvikle og bedre bruken av kunnskapsgrunnlaget og kvalitetsvurderingssystemet. Direktoratet skal sammen med Kompetanse Norge videreutvikle digitale tjenester for karriereveiledning på utdanning.no.

Styringsinformasjon og styringsparametere:

- Informasjon om måloppnåelse og framdrift for prioriteringene under målet
- Bruken av direktoratets verktøy og publiseringer
- Sektorenes bruk av kunnskapsgrunnlaget

Særskilte aktiviteter

Direktoratet skal:

- Videreutvikle statistikken for:
 - Gjennomføring i videregående opplæring
 - Læreplasser
 - Voksne i hele grunnopplæringsløpet
 - Fravær for 10. trinn i grunnskolen
- I samarbeid med departementet, følge opp relevante tilrådninger fra rapporten Barnehagelærerrollen i et profesjonsperspektiv.
- Innen utgangen av april gjennomgå lærefag opprettet siden 2010. Direktoratet skal sammenligne anslag over antall forventede læreplasser i søknad om opprettelse av lærefag med antall lærekontrakter etter opprettelsen av lærefaget.
- Følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 601 fra 12. april 2018 om Elevundersøkelsen: "*Stortinget ber regjeringen avklare hvordan spørsmål om seksuell trakassering skal tas inn i Elevundersøkelsen eller i andre relevante undersøkelser i skolen.*"
- I samarbeid med departementet følge opp kunnskapsgrunnlaget om kulturskoler, jf. oppdragsbrev 42-17, i forbindelse med den varslede meldingen om barne- og ungdomskultur og kulturskole.

Mål 5 for direktoratet:	Barnehageeiere, skoleeiere og barnehagemyndigheter utnytter de mulighetene digitaliseringen gir i læringsarbeid og administrative prosesser
--------------------------------	--

Prioriteringer

Direktoratet skal følge opp digitaliseringsstrategien for grunnsopplæringen og være en pådriver for gode digitale løsninger i sektorene. Direktoratet skal bidra til å utvikle profesjonsfaglig digital kompetanse hos ansatte i barnehagen og grunnsopplæringen. Direktoratet skal utvikle/videreutvikle fellesløsninger av høy kvalitet innenfor sin oppgaveportefølje, som ivaretar personvern og informasjonssikkerhet til brukerne. Direktoratet skal utvikle nytt system for gjennomføring av prøver og eksamen. Direktoratet skal systematisere og spre god praksis, erfaring og forskning om pedagogisk bruk av teknologi i barnehager og skoler. Direktoratet skal dokumentere den digitale tilstand i sektorene.

Styringsinformasjon og styringsparametere:

- Informasjon om måloppnåelse og framdrift for prioriteringene under målet
- Barnehagenes og skolenes bruk av IKT

Særskilte aktiviteter

Direktoratet skal:

- I samarbeid med departementet videreutvikle kunnskapsgrunnlaget om digitalisering i opplæringen slik at aktørene i sektoren kan ta informerte valg om pedagogisk bruk av teknologi og om hvordan teknologi kan bidra til effektivisering og høyere kvalitet på opplæringen.
- Sammen med Kompetanse Norge utrede om direktoratet kan forvalte gjennomføringen av Kompetanse Norges prøver.

2.1 Andre særskilte aktiviteter i 2019

Direktoratet skal:

- Følge opp tiltak i regjeringens strategi "Integrering gjennom kunnskap". Dette gjelder videreføring av tiltakene direktoratet allerede er i gang med og også nye tiltak nr. 9,10,12,13, 14 og 36.
- Innen 1. mai 2019 komme med forslag til endringer i tilskuddsmodellen for frittstående videregående skoler for å hindre så store utslag fra ett år til et annet, jf. Prop. 1 S (2018-2019). Dette innebærer vurderinger og beregninger av innføring av en terskelverdi. Det skal legges til grunn for forslaget at eventuelle endringer over tid ikke skal føre til vesentlig økte eller reduserte utgifter for staten.
- Ivareta og koordinere 0-24 samarbeidet (2015 – 2020), jf. oppdragsbrev nr. 16-15. Direktoratet skal følge opp arbeidet med pilot for programfinansiering med utgangspunkt i mottatt prosjektplan og i dialog med departementet.
- I dialog med departementet følge opp følgende flertallsmerknad fra Innst. 12S (2018-2019): «Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til problemstillingen vedrørende friskolenes mulighet til å finansiere oppstartskostnader med statstilskudd. Flertallet ønsker at friskolene må kunne benytte statstilskuddet til å dekke flere typer relevante kostnader knyttet til oppstart, innenfor de definerte rammer og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i revidert

nasjonalbudsjett med en vurdering og eventuelt tiltak som sikrer friskolene denne muligheten.»

- Følge opp anmodningsvedtak nr. 883, 11. juni 2018, jf. Dokument 8:194 S (2017–2018) om tillitsreform i skolen og Innst. 378 S (2017–2018): «*Stortinget ber regjeringen undersøke i hvilken grad detaljerte målkrav og indikatorer knyttet til elevresultater benyttes i ansettelsesavtaler med skoleledere og rektorer. Videre ber Stortinget regjeringen vurdere konsekvensene av dette sett i lys av overordnet del av læreplanen og melde tilbake til Stortinget på egnet måte.»* i Spørsmål til Skole- Norge.
- Følge opp anmodningsvedtak nr. 505, 7. mars 2017, jf. Meld. St. 40 (2015–2016) Trafikksikkerhetsarbeidet – samordning og organisering, og Innst. 193 S (2016–2017): «*Stortinget ber regjeringen styrke kompetansen om trafikkunnskap og trafiksikkerhet i barnehage og skole.»*

Kunnskapsdepartementet vil i 2019 gå gjennom oppgavene til Utdanningsdirektoratet og Kompetanse Norge innenfor kompetansepolitikken. Departementet kommer tilbake med et eget oppdrag for arbeidet.

3. Tildeling av midler

Stortinget vedtok den 12. desember 2018 bevilgningene på postene under Kunnskapsdepartementets kapitler i statsbudsjettet for 2019, jf. Innst. 12 S (2018–2019) og Prop. 1 S (2018–2019). Departementet stiller midlene som er angitt i dette tildelingsbrevet til disposisjon for direktoratet. Tildelingen innebærer at virksomheten har fullmakt til å disponere midlene innenfor beløpsrammene på hver enkelt post og til de formålene Stortinget har satt, slik disse er konkretisert i mål og resultatkrav i tildelingsbrevet.

Departementet forutsetter at direktoratet gir tildelingsbrev i tråd med regelverket for økonomistyring i staten til sine underliggende virksomheter. Direktoratet skal tildele videre til underliggende virksomheter innenfor de rammer som er tildelt direktoratet på budsjettkapitlene 222/3222 og 230/3230. Videre skal direktoratet stille midler til disposisjon til fylkesmannen på barnehage- og grunnopplæringsområdet.

Disponeringen av budsjettet skal samsvare med føringer gitt i dette tildelingsbrevet og ta høyde for bundne midler som ikke nevnes særskilt i dette brevet. Virksomhetsleder har ansvar for å prioritere innenfor tildelt budsjetttramme, slik at mål og oppdrag for budsjettåret kan realiseres.

Det er i Finansdepartementets føringer for arbeidet med 2019-budsjettet generelt lagt inn følgende prisjusteringer:

- 01-poster: 2 pst. (driftsutgifter utenom lønn)
- 21-poster: 2,9 pst.
- 45-poster: 2,4 pst.
- 50-poster: 2,9 pst.
- 60-poster: 2,8 pst.
- 70-poster: 2,9 pst.
- 80-poster: 2,9 pst.

Helårsvirkningen av lønnsoppjøret i 2018 er lagt inn i budsjettet for 2019, men det er ikke lagt inn noe for lønnsregulering i 2019. Bevilgning for dette behandles som egen sak av Stortinget etter lønnsoppjøret våren 2019, og eventuelt supplerende tildeling kan forventes i oktober 2019.

Regjeringen vil bygge politikken på effektiv bruk av fellesskapets ressurser, og forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører årlige tiltak for å øke produktiviteten. For å gi insentiv til mer effektiv statlig drift og skape handlingsrom for prioriteringer har regjeringen innført en reform for avbyråkratisering og effektivisering av offentlig sektor. Deler av gevinstene fra redusert byråkrati og mer effektiv bruk av pengene blir tatt inn til fellesskapet. Denne innhenting er i 2019-budsjettet satt til 0,5 pst. av driftsutgiftene til virksomhetene (alle 01, 21 og 50-poster) og gjelder også direktoratet og direktoratets underliggende virksomheter.

Departementet forventer at effektivisering ikke fører til redusert kvalitet i tjenesteproduksjonen. Alle beløp for tildelingen i dette kapitlet er oppgitt i 1 000 kroner dersom ikke annet er angitt.

3.1 Direktoratets driftsbevilgning og eksamensbevilgningen

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 01	Driftsutgifter	380 591
Post 21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70	206 019
Sum		586 610

Tildelingen på post 01 omfatter blant annet:

- Lønn, godtgjørelser og drift.

Tildelingen på post 21 omfatter blant annet:

- Drift av sekretariatet for SRY og faglige råd for fag- og yrkesopplæringen.

Kap. 3220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 01	Inntekter fra oppdrag	6 030
Post 02	Salgsinntekter o.a.	1 261
Sum		7 291

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 01	Driftsutgifter	23 246
Post 21	Spesielle driftsutgifter	106 749
Sum		129 995

Tildelingen på post 01 skal brukes til kompensasjon til fylkesmannen for å administrere ordningen med sentralt gitt eksamen i grunnopplæringen.

Tildelingen på post 21 dekker utgifter til sensur og klagesensur ved sentralt gitt eksamen i grunnopplæringen.

3.2 Bevilgninger til virksomheter direktoratet har etatsstyringsansvar for

Kap. 222 Statlige videregående skoler og fjernundervisningstjenester (jf. kap. 3222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 01	Driftsutgifter	108 930
Post 45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres	1 596
Sum		110 526

Tildelingen omfatter blant annet:

- Drift av Sørsamisk kunnskapspark i Hattfjelldal.
- Drift av Samisk videregående skole i Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino.
- Ventelønn for personale fra avviklede statsinternat.
- Lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale fra nedlagte statlige skoler.

Kap. 3222 Statlige videregående skoler og fjernundervisningstjenester (jf. kap. 222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 02	Salgsinntekter	8 033
Sum		8 033

Tildelingen omfatter blant annet:

- Hjemskolenes betaling for fjernundervisning, betaling for kurs og voksenopplæring samt inntekter fra kantinesalg og hybelutleie.

Kap. 230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem (jf. kap. 3230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 01	Driftsutgifter	707 423
Post 21	Spesielle driftsutgifter	47 449
Post 45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres	9 504
Sum		764 376

Tildelingen gjelder blant annet:

- Drift av Statped, kjøp av tjenester, ventelønn og lønn etter rettsvilkårsavtalen for overtallige.
- Dekning av utgifter til nasjonal koordinator i direktoratet for *The European Agency for Special Needs and Inclusive Education*, internasjonalt samarbeid med mer.

Kap. 3230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem (jf. kap. 230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 01	Inntekter fra oppdrag	47 449
Post 02	Salgsinntekter o.a.	10 493
Sum		57 942

Tildelingen på post 01 gjelder oppdrag Statped utfører for kommuner, **fylkeskommuner, høyskoler, universiteter m.m.**

Tildelingen på post 02 gjelder salg av læremidler og elevprodukter, salg fra kantine, utleie av lokaler, inntekter fra hjelpemiddeltilpassing og inntekter fra kurs.

3.3 Tilskuddsbevilgninger

Direktoratet skal forvalte tilskuddsordninger til de formål som framgår av retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning. For alle nye poster må direktoratet utarbeide utkast til retningslinjer.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 70	Tilskudd til læremidler, kan overføres, kan nyttes under post 21	68 705
Sum		68 705

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 60	Tilskudd til landslinjer	231 367
Post 63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, kan overføres	71 038
Post 64	Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge	52 991
Post 66	Tilskudd til leirskoleopplæring og skoleturer i forbindelse med handlingsplan mot antisemittisme	69 343
Post 67	Tilskudd til opplæring i finsk	8 978
Post 68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	294 663
Post 70	Tilskudd til opplæring av lærlinger, praksisbrevkandidater og lærekandidater med spesielle behov	62 868
Post 74	Prosjekttilskudd	9 195
Post 75	Grunntilskudd	85 287
Sum		885 730

Om tildelingen på post 60:

- Bevilgningen er økt med 2,6 mill. kroner som følge av budsjettvedtak for tidligere budsjettår om å opprette nye landslinjer:
 - Økt bevilgningen på om lag kroner 0,8 mill. skal dekke våreffekten av Vg2-tilbudet og høsteffekten av Vg3-tilbudet for landslinjen i skiskyting ved Stryn videregående skole, som ble opprettet høsten 2017.
 - Økt bevilgningen på om lag kroner 0,8 mill. skal dekke våreffekt av Vg2-tilbudet og høsteffekt av Vg3-tilbudet for landslinjen i friidrett ved Steinkjer videregående skole, som ble opprettet høsten 2017.
 - Økt bevilgningen på om lag kroner 0,9 mill. skal dekke våreffekten av Vg1-tilbudet og høsteffekten av Vg2-tilbudet for landslinjen i jazz ved Molde videregående skole, som ble opprettet høsten 2018.
- Bevilgningen er økt med 0,5 mill. kroner for å opprette landslinjetilbud i sjømat ved Vardø videregående skole fra høsten 2019.

Om tildelingen på post 66:

- 15 mill. kr av bevilgningen på posten skal gå til skoleklasser for å dekke inntil 1/3 av utgiftene til skoleturer i regi av "Hvite busser" e.l. eller som en del av strategi mot antisemittisme, fra skoleåret 2019–2020. Departementet vil utarbeide retningslinjer for tilskuddsordningen i samarbeid med Udir.

Om tildelingen på post 68:

- 0,7 mill. kroner av bevilgningen på posten skal gå til å oppgradere sentral infrastruktur for Desktop for skolen. Midlene skal gå til å investere i sikkerhetsoppgradering av operativsystem, sikring av stabil drift og sikre lærernes tilgang til arbeidsgivers fellestjenester.

Om tildelingen på post 74:

- Midler på kap. 225, post 74 utlyses med utgangspunkt i de mål som er angitt i Prop. 1 S (2018–2019) for Kunnskapsdepartementet Direktoratet skal fatte vedtak om tilskudd og tildele midlene. Departementet er klageinstans. Det skal settes av en sum på 5 pst. av bevilgningen på posten til å håndtere klagesaker. Følgende føringer gjelder for 2019:

- Prosjekter som bidrar til å styrke grunnleggende ferdigheter og/eller arbeidet mot mobbing i bred forstand, skal prioriteres.

Om tildelingen på post 75:

- Følgende organisasjoner skal få grunntilskudd i 2019:
 - Elevorganisasjonen: 2,876 mill. kroner
 - FIRST Scandinavia: 7,6 mill. kroner
 - Operasjon dagsverk: 0,560 mill. kroner
 - WorldSkills Norway: 3,881 mill. kroner
 - Foreningen Norden: 1,123 mill. kroner
 - Norsk håndverksinstitutt: 6,183 mill. kroner
 - Interesseorganisasjoner for funksjonshemmede 1,25 mill. kroner
 - Forandringsfabrikken: 3,5 mill. kroner
 - Blå Kors, Snakk om mobbing: 3 mill. kroner
 - Teknisk Senter, Flekkefjord: 0,8 mill. kroner
 - Ungt Entreprenørskap: 0,5 mill. kroner
 - Blikk AS: 0,2 mill. kroner
 - NAROM: 16,167 mill. kroner
 - Friskoleorganisasjoner: 0,776 mill. kroner
 - Grunntilskudd til kunst- og kulturarbeid i opplæringen: 34,871 mill. kroner
 - Barnevakten (nettvettprogram til innføring av fagfornyelsen i 2020): 2 mill. kroner

Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 04	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	19 734
Sum		19 734

Visse innenlandske utgifter til flyktninger kan ifølge statistikkdirektivene til OECD bli definert som offentlig utviklingshjelp (official development assistance – ODA). Departementet legger til grunn at en del av bevilgningen på kap. 225 post 64 blir innrapportert som utviklingshjelp, og tilsvarende beløp blir foreslått bevilget på kap. 3225 post 04. Direktoratet må kreve refusjon av ODA-godkjente utgifter fra Utenriksdepartementet mot slutten av budsjettåret.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 60	Forskning på tiltak for bedre kvalitet i barnehagen og grunnopplæringen	10 187
Post 61	Mentorordning for nyutdannede lærere	60 000
Post 63	Tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsats på 1.–10. trinn	1 823 587
Sum		1 893 774

Om tildelingen på post 60:

- Tildelingen finansierer forskning som inngår i satsingen *Program for bedre gjennomføring*.

Om tildelingen på post 61:

- Tildelingen finansierer oppstart av veiledning for nyutdannede i grunnskolen fra neste skoleår, høsten 2019, jf. Innst. 12 S (2018–2019). Departementet vil utarbeide retningslinjer for tilskuddsordningen i samarbeid med Udir.

Om tildelingen på post 63:

- 70,917 mill. kroner går til stillinger som inngår i forskningsprosjektet LÆREEFFEKT.
- 1 752,67 mill. kroner gjelder økt lærertetthet i grunnskolen. Departementet vil komme tilbake til fordelingen av disse midlene.

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 63	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	40 181
Post 78	Tilskudd	164 245
Sum		204 426

Om tildelingen på post 63:

- Tildelingen på posten skal fordeles slik:
 - Tilskudd til Murmanskolen: 2,430 mill. kroner
 - Tilskudd til voksenopplæring i Sandefjord kommune: 5,521 mill. kroner
 - Tilskudd til Fjellheimen leirskole: 6,578 mill. kroner
 - Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv: 25,652 mill. kroner

Om tildelingen på post 78:

- Tildelingen på posten skal fordeles slik:
 - Tilskudd til Den franske skolen i Oslo: 31,754 mill. kroner.
 - Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole: 28,424 mill. kroner
 - Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College: 38,936 mill. kroner.
 - Tilskudd til Signo grunn- og videregående skole og Briskeby videregående skole: 48,368 mill. kroner
 - Tilskudd til opplæring i rusinstitusjoner: 11,548 mill. kroner
 - Tilskudd til Lycée International de Saint-Germain-en Laye: 5,214 mill. kroner

Kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv.

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 70	Frittstående grunnskoler, overslagsbevilgning	2 517 183
Post 71	Frittstående videregående skoler, overslagsbevilgning	1 674 753
Post 72	Frittstående videregående skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven, overslagsbevilgning	163 661
Post 73	Frittstående grunnskoler i utlandet, overslagsbevilgning	117 293
Post 74	Frittstående videregående skoler i utlandet, overslagsbevilgning	19 084
Post 75	Frittstående skoler for funksjonshemmede elever, overslagsbevilgning	325 804
Post 76	Andre frittstående skoler, overslagsbevilgning	52 323
Post 77	Den tyske skolen i Oslo, overslagsbevilgning	24 615
Post 78	Kompletterende undervisning	25 325
Post 79	Toppidrett	47 533
Post 81	Elevutveksling til utlandet	2 056

Post 82	Kapitaltilskudd til friskoler, kapital- og husleietilskudd	64 165
Sum		5 033 795

Tildelingen på post 70 inkluderer:

- 15 mill. kroner til en tilskuddsordning for å gjøre det mulig for friskoler å etablere samme lærernorm som i den offentlige skolen fra 1. august 2019, jf. Innst. 12 S (2018–2019). Departementet vil i dialog med direktoratet legge nærmere rammer for tilskuddet.

Tildelingen på post 71 inkluderer:

- 3,9 mill. kroner i særskilt tilskudd til Kongshaug musikkgymnas
- 4,5 mill. kroner i særskilt tilskudd til Oslo By Steinerskole
- 2,6 mill. kroner i særskilt tilskudd til Vennesla musikkgymnas
- 13,4 mill. kroner i særtilskudd til skoler som tilbyr naturbruk, jf. Innst. 12 S (2018–2019). Tilskuddet skal kompensere skolene for nedgangen i naturbrukssatsen fra 2018 til 2019

Tildelingen på post 73 inkluderer:

- 16,7 mill. kroner til refusjon av utgifter til spesialundervisning
- 1,6 mill. kroner til overenskomst mellom Norge og Sverige

Tildelingen på post 74 inkluderer:

- 2,8 mill. kroner til refusjon av utgifter til spesialundervisning

Tildelingen på post 75 inkluderer:

- 1,4 mill. kroner for å dekke normale utskiftningskostnader til gratis læremidler i videregående opplæring

Kap. 231 Barnehager

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 60	Tilskudd til bemanningsnorm i barnehage	262 800
Post 63	Tilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage	149 809
Post 66	Tilskudd til økt barnehagedeltakelse for minoritetsspråklige barn	20 560
Post 70	Tilskudd for svømming i barnehager, prøveprosjekt frivillige organisasjoner	68 164
Sum		501 333

Om tildelingen på post 60:

I samarbeid med Utdanningsdirektoratet vil departementet vurdere hvordan retningslinjene for tilskuddet til bemanningsnorm i barnehage kan justeres for å ivareta føringene i Stortingets budsjettvedtak, jf. Innst. 12 S (2018-2019).

Om tildelingen på post 63:

Midlene forvaltes i tråd med retningslinjer for tilskuddsordningen. Målet med tilskuddsordningen er at kommunene kan bidra til at minoritetsspråklige barn lærer bedre norsk i barnehagen.

Om tildelingen på post 66:

Målet med denne nye tilskuddsordningen er å øke barnehagedeltakelsen blant minoritetsspråklige barn.

Om tildelingen på post 70:

Tildelingen på post 70 finansierer svømmeopplæring for barn i barnehage i alderen 4-6 år. Ordningen blir forvaltet av fylkesmennene. Målet for tilskuddsordningen er at barn i barnehage i alderen 4-6 år skal bli trygge i vann slik at grunnlaget for å lære å svømme blir bedre.

Kap. 253 Folkehøgskoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 70	Tilskudd til folkehøgskoler	898 926
Post 71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	5 236
Post 72	Tilskudd til Nordiska folkhögskolan	668
Sum		904 830

Om tildelingen på post 70:

- 0,8 mill. kroner gjelder økt bevilgning som følge av opptrapping av tilskuddet til SKAP Kreativ Folkehøgskole i Mandal som ble startet høsten 2016
- 4,7 mill. kroner gjelder Evje Folkehøgskole i Aust-Agder som starter opp høsten 2019
- 2 mill. kroner gjelder økt bevilgning som følge av opptrapping av tilskuddet til Setesdal Folkehøgskule. Skolen fikk økt godkjenning fra 40 til 70 elevplasser fra skoleåret 2018/2019
- 7,1 mill. kroner gjelder Svalbard Folkehøgskole som starter opp høsten 2019
- 11 mill. kroner gjelder økt bevilgning som kompensasjon for økt elevtall ved folkehøgskolene
- 0,75 mill. kroner gjelder Sjunkehatten Folkehøgskole i oppstartstilskudd
- 0,75 mill. kroner gjelder Ørskog Folkehøgskole i oppstartstilskudd
- 0,8 mill. kroner til Setesdal Folkehøgskule og Evje Folkehøgskole, jf. Innst. 12 S (2018-2019). Departementet vil komme tilbake med nærmere føringer for hvordan midlene skal benyttes.

3.4 Prosjektmidler

Kap. 201 Analyse og kunnskapsgrunnlag

Post	Tildeling 2019	
21	Spesielle driftsutgifter	300
Sum		300

Om tildelingen:

- Midlene skal gå til direktoratets arbeid for EUs Eurydice-nettverk og kan gå til å dekke lønnskostnader for egne ansatte og kjøp av ekstern arbeidskraft.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen

Post	Betegnelse	Tildeling 2019
Post 21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	1 117 450
Post 22	Videreutdanning for lærere og skoleledere	1 576 598
Post 45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold	49 000
Sum		2 743 048

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen, post 21 Spesielle driftsutgifter

Prosj.nr.	Betegnelse	Tildeling 2019
61000	Utvikling og implementering av læreplaner	69 000
62000	Kvalitetsutvikling	859 709
63000	Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem	54 680
64000	Læringsmiljø	131 050
65000	Internasjonalt arbeid	3 011
Sum		1 117 450

Bindingene på tildelingen under post 21:

Prosjektnummer 61000:

- 69 mill. kroner til læreplanforvaltning inkl. fagfornyelsen.

Prosjektnummer 62000:

- Om lag 230 mill. kroner til desentralisert kompetanseutviklingsordning
- Om lag 90 mill. kroner til den teknologiske skolesekken
- Om lag 40 mill. kroner til realfagsstrategien Tett på realfag
- Om lag 40 mill. kroner til språk-, lese- og skrivestrategi. Summen inkluderer 14 mill. kr til ordningen der organisasjoner, kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler til utvikling av skole- og folkebibliotek, jf. omtale i del I, kap. 3 av oppmødingsvedtak nr. 68, 4. desember 2017, stortingsssesjon 2017–18.
- Om lag 8 mill. kroner til prosjektet Et lag rundt eleven (innenfor innovasjonsordningen)
- 10 mill. kroner til områdesatsingen i Groruddalen (2017–2026) innenfor programområdet Oppvekst og utdanning
- 0,5 mill. kroner til områdesatsingen i Oslo Sør (2018–2026) innenfor programområdet Oppvekst og utdanning
- 10 mill. kroner i tilskudd til svømmeopplæring
- 12 mill. kroner til lektor 2-ordningen for opplæring i realfag
- 5 mill. kroner til arbeidet med bedre koordinerte tjenester for utsatte barn og unge under 24 år (0–24 samarbeidet)
- Om lag 4 mill. kr til den naturlige skolesekken
- 43 mill. kroner til Oppfølgingsordningen, inkludert veilederkorps
- Om lag 122 mill. kroner til karriereveier for lærere
- Om lag 1,5 mill. kroner til elektronisk portal med læringsressurser og læremidler Skolekassa
- Om lag 100 mill. kroner til Yrkesfaglærerløftet
- 10 mill. kroner til Lektor 2-ordningen for yrkesfag

- Om lag 20 mill. kroner til lokal rekruttering av lærebedrifter
- 13 mill. kroner til en satsing på faget yrkesfaglig fordypning
- Om lag 8 mill. kroner til prosjektet Den virtuelle matematikkskolen
- 5 mill. kr til skole/hjem-samarbeid inspirert av Islandsmodellen, jf. Innst. 12 S (2018-2019)
- 22,9 mill. kroner til utprøving av tiltak rettet mot ungdom som er utenfor opplæring og arbeid. Av disse er 2,9 mill. kroner øremerket prosjektet Venneslabroen, jf. Innst. 12 S (2018–2019).
- 0,9 mill. kroner til faglig råd for lærerutdanningene

Prosjektnummer 64000:

- Om lag 87 mill. kroner til arbeid med bedre læringsmiljø, hvorav 34 mill. kroner settes av til håndhevingsordningen for skolemiljø saker
- Om lag 20 mill. kroner til forsøk med gratis deltids plass i SFO i Oslo, Drammen, Stavanger og Trondheim
- 23,75 mill. kr til forskning på SFO og lavere foreldrebetaling i SFO, jf. Innst. 12 S (2018–2019)

Tilskudd til private/frivillige organisasjoner skal ikke utbetales fra kap. 226 post 21, med mindre tilskuddet er kunngjort etter gjeldende regelverk.

Det skal fremgå av disponeringsplanen hvor mye som settes av til lønn og administrasjon på det enkelte prosjektnummer under kapittel 226, post 21 i samsvar med inngått avtale med departementet. I økonomirapport pr. 3. tertial skal det rapporteres på hvor mye som ble brukt til lønn og administrasjon på det enkelte prosjektnummer. Det vises til punkt 7.3 i Virksomhets- og økonomiinstruks for Utdanningsdirektoratet vedrørende praksis for bruk av fagkapitler til lønn og administrasjon.

Om tildelingen på post 22:

Tildelingen på posten finansierer bl.a. vikar- og stipendordningene innenfor strategien *Kompetanse for kvalitet*, stipendordningen for kvalifisering av ansatte i undervisningsstilling uten godkjent lærerutdanning, stipendordningen for rekruttering av personer utenfor skolesektoren som ønsker å ta en yrkesfaglærerutdanning for å jobbe i skolen, videreutdanning for skoleledere og videreutdanning for lærerspesialister.

- Prioriteringene av søknader innenfor *Kompetanse for kvalitet* og øremerkingen av midler til videreutdanningen i praktiske og estetiske fag, videreføres.
- Det har over tid vært mindreforbruk på posten. For å motvirke mindreforbruk skal det tas høyde for anslått frafall gjennom et økt nivå på overopptak sammenlignet med tidligere år.
- Det kan gis tilsagn om stipend utover gitt tildeling innenfor en ramme på 236,9 mill. kroner jf. tilsagnsfullmakt i kap. 5.
- *Rektorutdanningen* føres videre på samme nivå.
- For å sikre en god ressursutnyttelse på posten kan direktoratet innenfor rammen av tildelingen på posten legge til grunn en viss fleksibilitet i fordeling av antall plasser mellom ordningene.

Om tildelingen på post 45:

- Tildelingen skal gå til å utvikle teknisk løsning for gjennomføring av eksamen og prøver.

Kap. 231 Barnehager

Post	Tildeling 2019
21 Særskilte driftsutgifter	435 000
Sum	435 000

Tildelingen skal dekke:

- 205 mill. kroner til å følge opp kompetansestrategien, herunder:
 - Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU), inkludert å sette i gang nye kull med 70 studieplasser fra høsten 2019
 - Videreutdanning for barnehagelærere, inkludert veilederutdanning for praksislærere og tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk (TiB). TiB økes med 35 studieplasser for å imøtekomme barnehageeieres behov jf. skjerpet pedagognorm.
 - Lederutdanning for styrere
 - kompetansetiltak for assistenter og fagarbeidere
 - fagskoleplasser for assistenter og fagarbeidere
 - veiledning av nyutdannede barnehagelærere
- Tilretteleggingsmidler til barnehageeiere med deltakere på videreutdanning for barnehagelærere og blant annet ABLU og TiB. 140 mill. kroner til regional ordning for kompetanseutvikling
- 14 mill. kroner til å implementere ny rammeplan
- 13,7 mill. kroner til system for å følge med på og forbedre kvaliteten i barnehagesektoren, inkludert å hente inn statistikk, analyser og forskning
- 11 mill. kroner til Språkløyper
- 10 mill. kroner til arbeid mot mobbing i barnehager og et godt barnehagemiljø
- 5 mill. kroner til Tett på realfag
- 10,3 mill. kroner til å fordele utviklingsmidler til fylkesmannen
- 1 mill. kroner til fylkesmannen for oppgaven med å være klageinstans, jf. Innst 338 L (2015-2016)
- 8 mill. kroner til fylkesmannen for oppgaven med å føre tilsyn med enkeltbarnehager i særlige tilfeller, jf. Innst 344 L (2015-2016)
- 0,8 mill. kroner til kvenske barnehage tilbud.
- 9 mill. kroner til rekrutteringstiltak til barnehage i utsatte byområder.

Kunnskapsdepartementet forutsetter at Utdanningsdirektoratet benytter hele bevilgningen og omdisponerer mellom de ulike bindingene dersom særlige hensyn tilsier det.

Kap. 258 Tiltak for livslang læring

Post	Tildeling 2019
21 Særskilte driftsutgifter	18 000
Sum	18 000

Om tildelingen:

- 15 mill. kroner skal gå til forsøk med modulstrukturert opplæring for voksne i utvalgte utdanningsprogram i fag- og yrkesopplæringen.
- 3 mill. kroner skal gå til å utvikle et digitalt verktøy for etter- og videreutdanning og annen forbedring av informasjon om etter- og videreutdanning på utdanning.no. Dette skal utvikles på en måte som er kompatibel med arbeidet med en fremtidig digital portal for etter- og videreutdanning.

Kap. 281 Felles tiltak for universiteter og høyskoler

Post	Tildeling 2019
01 Driftsutgifter	900
Sum	900

Om tildelingen:

- Midlene gjelder faglig råd for lærerutdanningene.

4. Økonomiforvaltning og føringer

Direktoratets økonomiforvaltning skal være i henhold til regelverk og instruks, jf. bl.a. *Bevilgningsreglementet*³, veilederen *Statlig budsjettarbeid*⁴, *Reglement for økonomistyring i staten*⁵ med tilhørende bestemmelser, samt gjeldende *Virksomhets- og økonomiinstruks for Utdanningsdirektoratet*. Departementet forutsetter at den virksomhetsinterne økonomiinstruksen blir gjennomgått minst en gang i året og revidert ved behov. Departementet viser videre til føringer i Finansdepartementets rundskriv R-115/2016 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap.

- Økonomibestemmelsene pkt. 2.3.2: Virksomheten skal publisere tildelingsbrevet på sine nettsider så snart det er mottatt.
- Økonomibestemmelsene pkt. 2.3.3: Årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai eller så snart den er behandlet i styringsdialogen mellom departementet og virksomheten.
- Rundskriv R-115/2016, pkt. 4.2: Virksomheten skal publisere revisjonsberetningen som et tillegg til årsregnskapet, etter at Riksrevisjonen har overlevert Dokument 1 til Stortinget og resultatet av regnskapsrevisjonen dermed er offentlig.

Risikovurdering er en integrert del av departementets mål- og resultatstyring overfor direktoratet. I tillegg skal virksomheten foreta vurderinger av risiko i eget arbeid sett opp mot målene i dette tildelingsbrevet. Arbeidet skal forankres i øverste administrative ledelse.

Risikovurdering og styring skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, med følgende hovedelementer:

- Omtale og vurdering av risiko, sannsynlighet for avvik og konsekvenser av dette sett opp mot virksomhetens mål
- Omtale av hvilken risiko som kan aksepteres og eventuelt når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå
- Valg av aktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme

³ Vedtatt av Stortinget 26. mai 2005

⁴ Utgitt av Finansdepartementet og sist oppdatert mars 2014 (publikasjonskode R-0634 B)

⁵ Fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon 12. desember 2003, sist endret 5. nov. 2015

Dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger. I etatsstyringsmøtet skal direktoratet redegjøre for sine risikovurderinger og hvordan disse ligger til grunn for styringstiltak.

4.1 Fellesføring for alle statlige virksomheter

Utdanningsdirektoratet må gjøres seg kjent med [rundskriv H-7/18](#).

Inkluderingsdugnad, og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden

Utdanningsdirektoratet skal arbeide systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad, og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden. Utdanningsdirektoratet skal i årsrapporten redegjøre for hvordan Utdanningsdirektoratets rekrutteringsarbeid har vært innrettet for å nå 5 %- målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden. Har Utdanningsdirektoratet hatt nyansettelser i rapporteringsperioden, skal andelen som har nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en rapporteres i årsrapporten. Har Utdanningsdirektoratet færre enn fem nyansettelser i perioden, skal prosentandelen ikke rapporteres i årsrapporten, for å sikre personvernet til de nyansatte. For disse virksomhetene kan det være aktuelt å ha en lengre måleperiode (enn ett år) før måltallet rapporteres. I årsrapportens kapittel 4 skal alle virksomheter vurdere arbeidet opp mot målene for dugnaden; hva som har vært vellykkede tiltak, hva som har vært utfordringer, og hvorfor virksomheten eventuelt ikke har lyktes med å nå målene for dugnaden, jf. Rundskriv H-3/18.

Motvirke arbeidslivskriminalitet

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Utdanningsdirektoratet skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. Utdanningsdirektoratet skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet, jf. Rundskriv H-8/17.

4.2 Fellesføringer for Kunnskapsdepartementets underliggende virksomheter

Det er ingen fellesføringer for 2019

5. Økonomiske og administrative fullmakter

5.1 Fullmakter

Fullmakter i tilknytning til Stortingets budsjettvedtak

Departementet delegerer for budsjettåret 2019 direktoratet fullmakt til å:

- Overskride tildelingen på post 01 på de respektive utgiftskapitler (kap. 220, 222 og 230) mot tilsvarende merinntekter på post 02 på de tilhørende inntektskapitler (kap. 3220, 3222 og 3230). Direktoratet gis også fullmakt til å overskride tildelingen på 21-postene på respektive utgiftskapitler til oppdragsvirksomhet mot tilsvarende merinntekter på post 01 på tilhørende inntektskapitler. Mindreinntekt krever tilsvarende mindreforbruk på korresponderende utgiftskapittel og -post, jf. rundskriv R-110 fra Finansdepartementet.

- Gi tilsagn om tilskudd ut over gitt tildeling, men slik at den samlede rammen for tilsagn ikke overstiger 30 mill. kroner på kap. 220 post 70, 20 mill. kroner på kap. 226 post 21, 236,9 mill. kroner på kap. 226 post 22 jf. Innst. 12 S (2018–2019), jf. forslag til vedtak III nr. 1 i Prop. 1 S (2018-2019) for Kunnskapsdepartementet.

Videredelegering av fullmakter delegert fra Kongen og Finansdepartementet

Departementet delegerer for budsjettåret 2019 direktoratet fullmakt til å:

- Nettopostere ved utskifting av utstyr på post 01, slik at inntekter fra salg av brukt utstyr kan føres på post 01. Fullmakten må disponeres i tråd med vilkårene Finansdepartementet har satt i rundskriv R-110/2017.
- Inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret, jf. rundskriv R-110/2017 fra Finansdepartementet. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av direktoratet.
- Utgiftsføre betalt merverdiavgift på kap. 1633 *Nettoordning, statleg betalt merverdiavgift*, post 01 *Driftsutgifter, overslagsbevilgning*.

5.2 Disponering av budsjettmidlene for 2019

Direktoratet skal utarbeide disponeringsplan med grunnlag i Innst. 12 S (2018–2019) og Prop. 1 S (2018-2019) for Kunnskapsdepartementet, dette tildelingsbrevet og andre relevante dokumenter. Planen viser planlagte disponeringer fordelt på tiltak. Talldelen suppleres med en tekstdel som gir forklaringer til disponeringen, og som viser hvilke forutsetninger disponeringen bygger på. Når det gjelder tilskudd, må planen angi hvor mye som er tenkt disponert til ulike formål, jf. retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning.

Disponeringsplanen sendes departementet innen 15. mars 2019. Direktoratet må sørge for å ha en reserve på post 01 på kap. 220, 222, 225 og 230 for å dekke uforutsette utgifter.

Departementet legger til grunn at de midler som stilles til disposisjon for direktoratet i 2019 danner grunnlag for direktoratets virksomhet. De midler som stilles til disposisjon skal utnyttes effektivt og målrettet. Direktoratet gis fullmakt til å omfordele midler innenfor bevilgningen på en post, så lenge midlene brukes i tråd med postens formål angitt i Prop. 1 S (2018-2019) for Kunnskapsdepartementet. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og behov for vesentlige omdisponeringer skal alltid avklares med departementet.

6. Rapportering

Samlet oversikt over rapporteringsfrister framkommer i vedlegg 2. Departementet viser til pågående arbeid med å vurdere rapporteringskravene til Utdanningsdirektoratet, Kompetanse Norge og IMDi. Det kan som følge av dette arbeidet komme endringer i rapporteringskravene.

6.1 Årsrapporten

Direktoratet skal innen 15. mars 2020 utarbeide en særskilt årsrapport til Kunnskapsdepartementet. Det vises til retningslinjer fra Finansdepartementet (R-115/2016) og veileder fra Direktoratet for økonomistyring for innholdet i årsrapporten. Årsrapporten med årsregnskapet skal publiseres på direktoratets nettsider, jf. punkt 4.

Årsrapporten skal inneholde relevant informasjon av betydning for Kunnskapsdepartementets styring. Departementet forventer at årsrapporten gir grunnlag for departementets arbeid med

rapporterings- og vurderingsdelen i budsjettproposisjonen for 2021. Omtalen av del III Årets aktiviteter og resultater skal inneholde:

- En overordnet vurdering av direktoratets bidrag til måloppnåelse på sektormålene nevnt i innledningen. Det forventes at direktoratet gir en vurdering av hvordan det samlede virkemiddelapparatet tas i bruk for å hjelpe sektoren til å nå sektormålene, og hvilken grad direktoratet lykkes med dette arbeidet.
- Vurdering av måloppnåelse på de mål og prioriteringer som er satt for direktoratets virksomhet i kapittel 2. I rapporteringen skal det særlig legges vekt på prioriteringene for 2019 under hvert mål. Direktoratet må rapportere på de konkrete styringsparameterne som er satt, imidlertid er det viktig at rapporteringen også gir en kvalitativ vurdering av måloppnåelse utover det som styringsparameterne gir av informasjon.
- Utkvittering av særskilte aktiviteter som er satt for 2019, jf. kap. 2. Direktoratet skal vurdere innholdet i rapporteringen ut fra den enkelte aktivitet og hva direktoratet anser som relevant informasjon for departementet.
- Direktoratet skal videre vurdere interne prioriteringer som er gjort innenfor det faste oppdraget og hvilken effekt disse prioriteringene eventuelt har hatt.
- Samlet vurdering av direktoratets styring av Statped, styret for de statlige samiske videregående skolene, Sørsamisk kunnskapspark og fylkesmannen.

Andre krav til årsrapporten

I årsrapporten skal direktoratet redegjøre for hvordan de har nådd ut med budskap til sine målgrupper.

I årsrapporten skal det også redegjøres for arbeid med informasjonssikkerhet og øvelser. Vi ber om at det redegjøres for:

- Om direktoratet har innført rutine for å håndtere uønskede digitale hendelser.
- Om direktoratet har gjennomført og evaluert kriseøvelse i 2018 eller 2019, og om læringspunkter fra øvelsen er fulgt opp gjennom dokumenterte tiltak.

Direktoratet må i årsrapporten redegjøre for status for likestilling i virksomheten i tråd med redegjørelsesplikten. Det vises Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder *Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten*. Det inkluderer også direktoratets lønnspolitikk.

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det utføres et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten. Direktoratet skal i årsrapporten rapportere om mål, tiltak og resultater for området.

Direktoratet skal i årsrapporten redegjøre for sitt arbeid med å oppfylle bestemmelsene i lov om offentlige anskaffelser med forskrift.

Når det gjelder krav til årsavslutning av virksomhetens regnskap og frister for innrapportering til Direktoratet for økonomistyring, viser vi til det til årlig rundskriv fra Finansdepartementet (Rundskriv – Statsregnskapet for 2019 – Årsavslutning og frister for innrapportering). Vi minner om at årsregnskapet med tilhørende redegjørelse skal inngå som del av direktoratets årsrapport. Departementet ber om at direktoratet i årsrapporten gir en kort redegjørelse for større avvik mellom tildelt beløp og regnskapsførtbeløp.

Se for øvrig egne krav til rapportering på fellesføringer gitt i kapittel 4.

6.2 Rapportering om direktoratets underliggende virksomheter

Direktoratet skal innen 30. april 2019 utarbeide egne rapporter om underliggende virksomheter; fylkesmannen, Statped, sørsamisk kunnskapspark og styret for de statlige samiske videregående skolene.

Vi ber om at direktoratet rapporterer på målene som er satt for Statped, jf. Prop. 1 S (2018–2019).

Vi ber videre om at direktoratet gir en overordnet oppsummering av fylkesmannsembetenes årsrapporter. Oppsummeringen må ses i sammenheng med årsrapportene som skal sendes Kommunal- og moderniseringsdepartementet i forkant av det årlige etatsstyringsmøtet for fylkesmannen, jf. nytt styringssystem for fylkesmannen fra 2017.

Rapportene skal gi grunnlag for departementets arbeid med budsjettproposisjonen for 2021 og inneholde informasjon av betydning for departementets styring av direktoratet.

6.3 Økonomirapporter og varsling om eventuelle avvik

For hver måned i 2019 skal direktoratet rapportere til det sentrale statsregnskapet på den måte og innen de frister som er fastsatt i rundskriv «Rapportering til Statsregnskapet for 2019» fra Finansdepartementet. Kopi av månedsrapporten til statsregnskapet sendes departementet (mn@kd.dep.no).

Direktoratet skal utarbeide økonomirapporter til departementet som følger:

- per 31. august 2019 med frist til departementet 26. september 2019, med prognose pr. 31. desember 2019 (2. tertialrapport).
- per 31. desember 2019 med frist til departementet 1. februar 2020. Samtidig med denne rapporten må direktoratet sende søknad om å overføre eventuelle ubrukte midler fra 2019 til 2020 (3. tertialrapport).

Rapporten per 31. august skal også inneholde rapportering om mål i henhold til kap. 2 i tildelingsbrevet:

- en foreløpig vurdering av måloppnåelse per 31. august
- framdrift og gjennomføring av prioriteringene under målet
- tiltak som er satt i verk eller vil bli satt i verk for å nå målene

Ved forventet mindreforbruk må det fremgå tydelig av rapporten hva som er reelle mindrebehov og hva som er faseforskyvninger og hvilke omdisponeringer direktoratet foreslår.

I rapporten per 31. desember må det fremgå tydelig hva som er merforbruk og mindreforbruk på hver enkelt post slik at opplysningene kan brukes til å forklare statsregnskapet. Ved mindreforbruk må det fremgå tydelig av rapporten hva som er reelle mindrebehov og hva som er faseforskyvninger.

Økonomirapportene skal angi regnskapsførte utgifter og inntekter etter kontantprinsippet, inkludert påløpt arbeidsgiveravgift. Rapportene skal vise hvordan regnskapet utvikler seg i forhold til budsjetttrammen og direktoratets disponeringsplan. Rapporten skal forklare avvik og gi informasjon om korrigerende tiltak. Rapporten pr. 31. august 2019 skal inneholde ajourførte budsjettall (eventuelle overføringer fra 2018 og RNB) og skal vise prognose for forbruk (i

prosent) pr. 31. desember. Denne rapporten inngår i grunnlaget for departementets utarbeidelse av omgrupperingsproposisjonen for 2019.

Uavhengig av tidspunktene for økonomirapporteringene, skal direktoratet informere departementet om vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev straks direktoratet får kjennskap til slike avvik. Direktoratet må samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

6.4 Kriteriedata

Kunnskapsdepartementet bidrar hvert år med kriteriedata til Kommunal- og moderniseringsdepartementets beregninger i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner (Grønt hefte). Dette skal brukes i korreksjonsordningen for frittstående og statlige skoler samt Den tyske skolen i Oslo og Den franske skolen i Oslo. Direktoratet bes i denne sammenhengen om å beregne satser for trekk- og korreksjonsordningen og innhente og oversende følgende opplysninger innen 28. juni 2019:

- Antall elever i frittstående grunnskoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2018-2019 med telledato 1. oktober 2018.
- Antall elever i frittstående videregående skoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2018-2019 med gjennomsnitt fra telledato 1. oktober 2018 og 1. april 2019.
- Antall elever i statlige grunn- og videregående skoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2018-2019. Elevene skal omregnes til helkurselever.
- Antall primærøkere 16 år eller yngre til videregående trinn 1 i skole for yrkesfaglige utdanningsprogrammer i den enkelte fylkeskommune for hvert av skoleårene 2017-2018, 2018-2019 og 2019-2020.

De elevene som får opplæring i statlige tilbud finansiert over kap. 230 post 01 i statsbudsjettet, må også inkluderes. Det forutsettes at rapporteringen er kontrollert mot elevenes hjemkommune/hjemfylke.

7. Styring, kommunikasjon og samarbeid

Kunnskapsdepartementet ønsker å avholde ett etatsstyringsmøte med direktoratet i 2019 på følgende tidspunkt:

27.05.19, kl.10:00 – 13:30

Departementet kommer tilbake med dagsorden for møtet.

Følgende dokumenter ligger til grunn for samhandlingen mellom departementet og direktoratet:

- Styring, kommunikasjon og samarbeid (2005, revidert i 2012)
- Rolleutvalget mellom Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet (2006)

Departementet vil ta initiativ til å samarbeide med direktoratet om å revidere dokumentet *Styring, kommunikasjon og samarbeid* i tilknytning til det pågående arbeid med å videreutvikle styringen av Udir, IMDi og Kompetanse Norge.

Vedlegg 1 Rapporteringsfrister i 2019

Fristene gjelder både barnehageområdet og grunnopplæringsområdet.

Tiltak	Frister
Økonomirapportering:	
Månedlig kassarapport til det sentrale statsregnskapet (kopi til KD)	15. i måneden etter
Tertialrapport pr. 31. august	26. september 2019
Tertialrapport pr. 31. desember	1. februar 2020
Andre rapporteringstidspunkt:	
Årsrapport for 2018	15. mars 2019
Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2018	30. april 2019
Oversikt over kontoplan, jf. Rundskriv R-102/2017 fra Finansdepartementet	28. februar 2019
Egne årsrapporter fra 2018 om underliggende virksomheter	30. april 2019
Oppsummering av fylkesmannens årsrapporter for 2018	30. april 2019
Rapport om Udirs tilsyn med private/frittstående skoler	30. april 2019
Analysenotat om gjennomgang av læreplasser i nye lærefag	30. april 2019
Andre frister:	
Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2018 til 2019	1. februar 2019
Disponeringsplan for 2019	15. mars 2019
Utdanningsspeilet 2019	30. november 2019
Kriteriedata	28. juni 2019
Forslag om evaluering av tilskuddsordninger i 2019	30. juni 2019
Utarbeide nasjonale satser for offentlige tilskudd til barnehager 2019	1. oktober 2019

Vedlegg 2 Innspill til budsjettarbeid

Statsbudsjettet 2019	
28. februar	Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2019. Dersom det på årsbasis forventes overforbruk eller underforbruk på budsjettposter der direktoratet har forvaltningsansvar, skal departementet varsles. Direktoratet kan også fremme satsingsforslag dersom det har oppstått nye forutsetninger etter at budsjettet for 2019 ble vedtatt av Stortinget.
27. september	Innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen for 2019. Gjelder nødvendige og uforutsette endringer på regelstyrte poster og mindrebehov på rammestyrte poster.
12. oktober	Innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen for 2019. Gjelder endringer under kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler, basert på elevtellingen per 1. oktober. Andre bevilgningsendringer som ikke er klare innen 27. september, kan også leveres innen denne fristen.
Statsbudsjettet 2020	
2. januar	Innspill til underpostfordeling på 01-poster med prosentvis fordeling på underpost 1 Lønn og godtgjørelser og underpost 2 Varer og tjenester.
15. februar	Oversikt over bindinger og innspill til faglig profil på overordnet nivå for kvalitetsutvikling av barnehagen og grunnsopplæringen for 2020
2. mars	Eventuelle innspill på saker som kan være aktuelle for kommuneproposisjonen for 2020 med tilhørende tekstbidrag.
15. april	Oversikt over bindinger og innspill til faglig profil på detaljert nivå for kvalitetsutvikling av barnehagen og grunnsopplæringen for 2020.
15. mai	Innspill til tekstmøte i statsbudsjettet for 2020 med mål, rapportering og tilstandsvurdering på kapitler og poster under programkategori 07.20 Grunnsopplæringen og programkategori 07.30 Barnehager.
15. mai	Innspill til rammefordelingsforslag for budsjett 2020. Direktoratet skal varsle om behov for flytting av midler mellom kapitler/poster og anslagsendringer på regelstyrte budsjettposter (konsekvensjusteringer).
1. juni	Gi oversikt over elevtall som inngår i kriteriedata til Kommunal- og moderniseringsdepartementets beregninger i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner.
25. juni	Innspill til rammefordeling, konsekvensjustering av tilskuddsposter til frittstående skoler for 2020.
11. august	Tilbakemelding på fullført endelig kvalitetssikring av satser og bevilgningsforslag knyttet til postene på kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler.
Statsbudsjettet 2021	
15. september	Innspill til satsingsforslag for statsbudsjettet 2021.
7. desember	Innspill til konsekvensjusteringer for statsbudsjettet 2021.